

JOCNOU

EMILI TEIXIDOR

El llibre de sorra

Sempre que apareix alguna eina nova, sobretot si és de tipus cultural, surten veus malaventurades que pronostiquen tots els mals, per exemple quan va aparèixer la televisió deien que els llibres s'acabarien i ja ningú no llegiria; o quan va sortir internet deien que s'acabarien les sales de cinema perquè tothom es baixaria les pel·lícules de franc. Ara, amb la introducció d'ordinadors a les escoles tornen els mals pronòstics. Hi ha gent que es posa les mans al cap quan pensa en l'e-book o llibre electrònic, que té noves formes, possibilitats i espais per a la lectura. I el cert és que l'assimilació d'aquests aparells a les biblioteques, escoles i llars canviarà la manera d'entendre la lectura i la forma dels espais que la contenen i divulguen.

Unes jornades a Salamanca, patrocinades per la Fundació Germán Sánchez Ruipérez, s'han dedicat a analitzar aquest fenomen, sobretot

pel que fa a l'ensenyament. S'han analitzat l'impacte i els canvis que les noves tecnologies provoquen en les maneres de llegir i la comprensió dels textos escrits, les modificacions que suposen en els espais lectors i com respondran al repte les diferents institucions.

El fet és que a poc a poc la lectura passa del suport de paper al suport digital, amb els avantatges que això suposa. De moment, i encara que sembli ridícul, el digital suposa el retorn dels llibres en el temps estipulat, la reducció de l'espai de magatzem i el cost del manteniment, per exemple. El llibre passa del paper al llibre de sorra, o sigui gairebé immaterial. Direm alguns avantatges que té aquesta migració, exposades en les conferències de les jornades: el nou suport pot guardar més quantitat de text respecte al volum del suport que ocupa; l'accés és molt més ràpid; l'escriptura pot esborrar-se sense deixar rastre; resisteix mi-

S

S'ha analitzat l'impacte que les noves tecnologies provoquen en les maneres de llegir

llor el pas del temps; supera la capacitat difusora del paper imprès; permet la deslocalització, o sigui, que no cal tenir reunides totes les parts en un lloc per poder-se llegir, i podríem continuar una bona estona més enumerant avantatges.

A l'escola, i no només a l'escola, les possibilitats d'intervenció del lector sobre el text són moltíssimes, des de la incorporació de veus i música a les paraules fins a les imatges amb vídeos i fotografies, tot un conjunt d'activitats i de participació des de punts llunyans que converteixen la lectura en una aventura.

Tot això, però, és només el suport –pedra, paper, digital...–, i l'exigència dels continguts i de la passió dels lectors és la mateixa que en els temps del llibre de paper, que ha durat segles, o sigui que, en aquest sentit, res de tornar enrere! Un bon lector és sempre un bon lector, tant si té a les mans un full de paper com un modern e-book. *

Els bons lectors no hauríem de partir pels canvis tecnològics que s'estan implantant a tot el món. És millor valorar els avantatges dels llibres electrònics i treure'n el partit que toqui, en comptes de pronosticar la fi de la lectura. El suport no ha de fer disminuir la qualitat del text ni l'exigència del lector

ELTRASTER

JAUME VIDAL

Els morts vivents estan ben vius

El Saló del Còmic de Barcelona pròxim tindrà com a tema argumental els morts vivents. Hi haurà fins i tot una exposició sobre el gènere titulada *Ni morts, ni enterrats*. El tema de zombis viu ara una renovada efervescència arran de l'estrena de la sèrie de televisió *The Walking Dead* que es basa en el còmic del mateix títol (Planeta DeAgostini) de la companyia Image.

La tradició d'aquest subgènere cinematogràfic ve de lluny. Jacques Tourneur va utilitzar el tema amb la seva inquietant manera de tractar les transmutacions a *Yo anduve con un zombie* (1943) i George A. Romero va reformular el gènere cinematogràfic del terror monstruós a *La nit dels morts vivents* (1968), amb força seqüeles i *remakes*. La influència contemporània de Romero ha estat molt forta, sobre tot en directors com ara John Carpenter i Sam Raimi i no hem d'oblidar que el videoclip més famós de la història de la música pop, el *Thriller* de Michael Jackson, és un clar homenatge a aquesta pel·lícula.

Perquè una cosa tan repulsiva com un cos del qual pengen bocins de carn, inexpressiu, de caminar inquietant i disposat a fotre't queixalada en fred fa sentir prou fascinació per acompanyar l'hora de sopar. Els historiadors cinematogràfics solen argumentar que l'horror de ficció sol aparèixer en moments d'espant real. Així, *Frankenstein* (1931) va estrenar-se en el període d'influència del crack del 29. Amb la Guerra Freda, als anys 50, els extraterrestres van omplir les pantalles i, ara, ja ben entrat el segle XXI hem de purgar la crisi econòmica amb la recuperació dels zombis.

En aquesta revifada podríem incloure la publicació la tardor passada de la novel·la gràfica de Max Brooks (fill de Mel Brooks) *Zombi. Guia de supervivència: ataqués registrats* (Debolsillo). Ara mateix acaba de sortir un còmic en català d'Arthur de Pins anomenat *Zombillennium*. Aquesta primera tramesa dibuixa

Imatge de la sèrie 'The Walking Dead' AMC

un horitzó semblant al que va perfilar *Eclipse* amb el món dels vampirs: dulcificar la part macabra i afegir-li un petricó de tendresa per fer el tema digerible als adolescents de primera volada. El còmic en què s'ha bassat la sèrie televisiva, que ara escriu Robert Kirkman i dibuixa Charlie Adlard, va per la vuitena tramesa i tot i el seu to inquietant no té l'escabrositat de la sèrie, en el sentit que l'ús del blanc i negre evita l'evidència sagnant i rogenca de les decapitacions i altres amputacions que el color ressalta en la sèrie televisiva. A la llarga bibliografia sobre el tema podríem afegir la historieta *El hombre cadaver* (La Cúpula), d'Hideshi Hino. El gust pel cantó macabre de les coses sembla ara no tenir límit. Àlex de la Iglesia, a *Balada triste de trompeta*, recupera la visió del circ com a gran casa de les deformitats en un homenatge a Fellini i especialment a *Freaks*, de Tom Browning. *